

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

INFORMATION TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION

У статті розкриваються деякі аспекти використання інформаційних технологій у змісті професійного навчання, які дають змогу зробити навчальний процес ефективним та індивідуалізованим. Актуальність дослідження зумовлена швидкими та радикальними змінами, які відбуваються в сучасному українському суспільстві під впливом інформатизації та вимагають від сучасної системи освіти інноваційного підходу до підготовки майбутніх фахівців і швидкого й ефективного оволодіння іноземними мовами. Ці вимоги призвели до повторного перегляду традиційних способів викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Адже іноземна мова є обов'язковим елементом професійної підготовки. Експерти різних галузей зацікавлені у високому рівні володіння мовою. Від цього залежить можливість успішної співпраці з іноземними представниками та особистісне професійне зростання.

Також окреслено основні функції та переваги використання інформаційних можливостей комп'ютерних технологій та мережі Інтернет для досягнення освітніх цілей у процесі вивчення іноземної мови та розглянуто складники самостійної роботи курсантів із застосуванням інформаційних технологій. Наголошується на тому, що сучасні інформаційні технології є результативним інструментом, який сприяє засвоєнню знань, розвиває інтерактивне, комунікативно спрямоване навчання. Саме інтерактивний метод роботи за допомогою мультимедійних засобів дає змогу найкраще налаштувати темп та складність завдань, сприяє покращенню засвоєння граматичного матеріалу та збільшенню лексичного багату, що уможливорює створення індивідуальної освітньої траєкторії. Завдяки мультимедійним технологіям викладач може подати інформацію в абсолютно новій формі та наближеною до тематики спілкування, що вивчається.

Обґрунтовано доцільність використання методу проекту як багаторівневого підходу до вивчення англійської мови, що охоплює читання, аудіювання, говоріння і граматику. Акцентується на тому, що метод проектів сприяє розвитку активного самостійного

мислення студентів, орієнтує їх на спільну дослідницьку роботу.

Ключові слова: інформаційні технології, інтернет-технології, інтернет-ресурси, іноземна мова, комп'ютерно орієнтоване навчання, інтерактивне навчання, мультимедійні засоби.

In the article the peculiarities of the usage of information technologies in the system of preparation of future specialists are considered, which allow to make an educational process effective and individualized. The topicality of research is conditioned on social-economic processes which take place in modern society under the influence of informatization and require of the educational system the innovative approach in preparation of future specialists.

The article describes the functionality of internet technologies in teaching English for Specific Purposes. There are different ways in which teaching and learning can be made more efficient especially in program delivery through the use of the technology. Examples of computer technology, including the internet resources in the educational process in higher educational establishments. Online education is widely extending and is trying to get the place of conventional methods of teaching and learning. Specific features of the use of information technologies in the content of vocational training in the forms of the educational process and in practice are analyzed. Attention is focused on the relevance of information technology training for Ukrainian educational system. It is spoken in detail about technological applications and resources used in classrooms today. Particular attention is paid to learning English through the news, with options for reading articles online, listening to news podcasts or watching news videos on an app – all on your own time and wherever you like is the great benefit.

As can be seen Internet access gives great opportunities for education authoritative to improve the quality of education for individual learners and contribute to national economic and social welfare. The internet is full of sites specifically for practicing and learning English.

Key words: internet technology, internet resources, foreign language, computer-based learning, interactive learning, multimedia tools.

УДК 372.881.111.1
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/24-2.44>

Грабовська Н.А.,
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

Цимбалюк Т.П.,
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

Постановка проблеми в загальному вигляді.

На сучасному етапі розвитку освітньої системи, що характеризується розробкою нових методів та засобів навчання, надзвичайно актуальним є використання інформаційних технологій у вивченні іноземної мови. Важливою складовою частиною професійної підготовки курсантів є вивчення іноземної мови, яке потребує значних зусиль, але є запорукою вдалої майбутньої кар'єри майбутніх правоохоронців. Раціональне та вмотивоване використання інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача та курсанта.

Використання інформаційних технологій на заняттях іноземної мови – розвиток мовленнєвої культури, творчих здібностей, критичного мислення, формування стійкої мотивації до вивчення іноземної мови, формування практичних умінь та навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності, формування мовленнєвої компетенції для підготовки майбутніх правоохоронців.

Підготувати фахівця, який добре володіє іноземною мовою, можна через формування в курсанта необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного спілкування в усній і писемній формі, тобто розвитку комунікативних

умінь і навичок. Комунікативні мовні компетенції забезпечують людині змогу діяти, застосовуючи специфічні лінгвістичні засоби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Нині в Україні спостерігається зростаюча тенденція кількості досліджень, які тісно пов'язані з використанням інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі вищих шкіл. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В. Биков, Я. Булахова, О. Бондаренко, В. Заболотний, О. Міщенко, О. Пінчук та ін. Розробкою і впровадженням у навчальний процес нових інформаційних технологій активно займаються такі дослідники як, Г. Баранова, Н. Гез, В. Гузеев, Е. Дмитреєва, О. Кузнєцова, О. Кулькіна, В. Кумарін, Б. Лапідус, С. Логачевська, М. Ляховицький, Ж.-П. Мартан, Н. Мойсеюк, С. Новіков, І. Підласий, Л. Подимова, Е. Полат, Т. Полілов, О. Савченко, Г. Селевко, В. Слассьонін, О. Тарнопільський, Л. Цветкова та багато ін. [2–4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Вивчення іноземної мови передбачає накопичення мовного матеріалу, тобто опанування всіма аспектами мови – фонетикою, лексикою, граматику. Необхідно також формувати та використовувати ці аспекти мови в різних видах мовленнєвої діяльності, а саме: аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Значну допомогу в поглибленні знань аспектів мови та розвитку вмінь мовленнєвої діяльності можуть надати інформаційні технології, починаючи від вивчення лексики, відпрацювання вимови, навчання діалогічного мовлення, навчання письму до тестування набутих знань.

Саме тому нині назріла одна з найголовніших потреб в системі освіти – інтеграція інформаційних технологій у навчальний процес. Запровадження інформаційних технологій – одна з умов успішного вивчення іноземної мови. Тому викладач іноземної мови має, окрім ґрунтовної фахової підготовки, володіння сучасною комунікативною методикою, використовувати інформаційні технології на усіх етапах навчання – це вимога часу.

Мета статті – огляд та використання різноманітних сучасних інформаційних технологій у процесі навчання іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. У зв'язку зі швидкими та радикальними змінами, які відбуваються в сучасному українському суспільстві, перед системою вищої освіти в Україні постає вимога осучаснити зміст та методи застосування інформаційних технологій у викладанні іноземної мови. Адже саме вони відповідають потребам майбутніх поколінь, а будь-які підходи та стиль подання інформації піддаються впливу модернізації з появою нових можливостей.

Поява України у світовому та європейському просторі зумовлює кардинальні зрушення у галузі освіти, особливо, що стосується викладання іноземних мов у вищій школі.

Сучасні інформаційні технології мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативно спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним. Впровадження інформаційних технологій підготує майбутніх правоохоронців до самостійної праці, стимулюватиме до самоосвіти протягом усього життя. Внаслідок науково-технічної революції виникла потреба в неперервній освіті: знання старіють так швидко, що доводиться постійно перенавчатися. Відповідно, вміння вчитися стає однією з найголовніших навичок. І саме ця навичка набувається в процесі вивчення іноземної мови за допомогою інформаційних технологій [4, с. 77].

Сучасні технології в освіті – це професійно орієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій у програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення діагностичних матеріалів із курсу навчального предмета «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування) [1].

Інформаційні технології стають дедалі важливішими засобами в процесі вивчення іноземної мови. Цифрові платформи допомагають викладачам та курсантам урізноманітнювати та покращувати навчальний процес, удосконалювати знання.

Л.І. Стрельчук вважає, що основа масової комп'ютеризації освіти, безсумнівно, пов'язана з тим, що сучасний комп'ютер є ефективним засобом оптимізації умов розумової праці взагалі, в будь-якому її прояві [7].

До технічних переваг цього методу можна зарахувати використання інтерактивних аудіо- та відеороликів у процесі навчання усного мовлення. У разі використання фото, схем та малюнків за тематикою мовного спілкування втілюється принцип наочності. Впровадження різних мультимедійних новинок розширює межі інтерактивного спілкування, що нині відіграє провідну роль навчального процесу.

Запровадження мультимедійних технологій у навчальний процес створює умови для інтерактивного спілкування. Використовуючи мультимедійні технології, викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається.

Мультимедійні засоби – це використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій, розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор, моделювання процесів і явищ, забезпечення дистанційної форми навчання, побу-

дова систем контролю й перевірки знань і умінь курсантів (використання контролюючих програм тестів), створення і підтримка сайтів навчальних закладів, створення презентацій навчального матеріалу, здійснення проєктивної і дослідницької діяльності курсантів [6].

Шляхом використання таких мультимедійних засобів комунікації, як Chinswing (<http://www.chinswing.com>), Gabmail (<http://www.freegabmail.com>) і Vaestro (<http://www.vaestro.com>), можна організувати форуми англійською мовою для студентів як нашої країни, так і інших країн із студентами англомовних країн.

Розвиток мобільних технологій уможливив отримати доступ до всесвітньої мережі, яка дає змогу відправлятися у віртуальну подорож навколо світу, брати участь у міжнародних конкурсах та олімпіадах, організувати та проводити спільні телекомунікаційні проєкти, тематичні презентації, спілкуватися в текстових і голосових чатах, які можна використовувати для вивчення іноземної мови в будь-який вільний час.

Інтеграція ресурсів мережі Інтернет у навчальний процес надає змогу більш ефективно вирішувати цілу низку дидактичних завдань:

- знайомитися з культурою, що включає в себе мовний етикет, особливості мовної поведінки різних народів в умовах спілкування, культуру та традиції країни;
- вдосконалювати вміння діалогічного і монологічного мовлення на основі проблемного обговорення представлених матеріалів викладачем або кимось із курсантів;
- вдосконалювати вміння аудіювання на основі автентичних звукових текстів;
- формувати навички та вміння читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного ступеня складності;
- поповнювати свій словниковий запас, як пасивний, так і активний, лексикою сучасної іноземної мови, що відбиває певний етап розвитку культури народу, політичного і соціального устрою суспільства.

Завдяки цим технологіям викладач має змогу подати інформацію в суттєво новому образі. Мультимедійні засоби дозволяють створювати цікаві та різноманітні завдання в ігровій формі. Це дає змогу залучити до роботи навіть лінивих, бо ці технології є новими та цікавими для студентів. Також інноваційні методи підштовхують до самостійної роботи над проєктами та їх презентації для ширшої аудиторії. Тернопільський дослідник Г.А. Чередніченко стверджує, що застосування мультимедійних матеріалів та комп'ютерних мереж скорочує час навчання майже втричі, а рівень запам'ятовування через одночасне використання зображень, тексту, звуку, зростає на 30–40% [8].

Основою Всесвітньої мережі є спілкування, яке

забезпечує безпосередній зв'язок із носіями мови через листування, створення і проведення спільних телекомунікаційних проєктів, участь у текстових і голосових чатах, читання гіпертекстової інформації за фахом, використання онлайн-словників. Прикладами є такі сайти:

- Easy Language Exchange (<https://www.easylanguageexchange.com>);
- Conversation Exchange (<https://www.conversationexchange.com/index>);
- InterPals (<https://www.interpals.net>);
- My Language Exchange (<https://www.mylanguageexchange.com>).

Можливості та переваги сайтів:

- співрозмовників добирають за рівнем англійської мови;
- спілкування за інтересами, блог із корисними порадами від викладачів та курсантів, а також форум;
- листування англійською мовою у Skype чи Windows Messenger;
- користування онлайн-бібліотеками, словниковими іграми та онлайн-листування;
- змога влаштовувати розмовний онлайн-клуб (групи до 4 осіб) і вчити один одного, наприклад, половина заняття англійською, половина – українською, російською або іншою мовою, якою володієте.

Однією з технологій, що забезпечує особисто орієнтоване навчання, є метод проєктів як спосіб розвитку творчості, пізнавальної діяльності, самостійності. Проєкти можуть підрозділятися на монопроєкти, колективні, усно-мовні, видові, письмові й інтернет-проєкти. Робота над проєктом – це багаторівневий підхід до вивчення англійської мови, що охоплює читання, аудіювання, говоріння і граматику. Метод проєктів сприяє розвитку активного самостійного мислення учнів і орієнтує їх на спільну дослідницьку роботу [5].

Також треба пам'ятати, що в процесі вивчення іноземної мови в курсантів виникає низка проблем, пріоритетною з яких є низька мотивація до вивчення мови. Саме в таких випадках сучасні інтерактивні технології є найбільш доречними для застосування, тому що вони створюють такі умови, коли курсант розуміє власні інтелектуальні можливості. Ефективна співпраця та комунікація є основою такого навчання, яке має на меті спільне розв'язання проблем, здобуття навичок монологічного мовлення, відповідальність, критичного мислення та досягнення переконливих результатів.

Висновки. Отже, впровадження нових інформаційних технологій і мобільних додатків в освітній процес вносить абсолютно нові компоненти до змісту освіти, необхідні для підготовки конкурентоспроможних фахівців. Вибір інформаційних технологій для самостійної та аудиторної роботи з іноземної мови визначається рівнем володіння

мовою, інтересами і профілем підготовки курсантів. Перспективою подальших досліджень є проведення експериментальних спроб практичного застосування різних технологій у процесі навчання іноземної мови з метою вибору найефективніших.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Альошина О.М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ. 2012. С. 242–247.
2. Дрофа Т.П. Використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій під час викладання іноземної мови. URL: http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць (дата звернення: 19.05.2020).
3. Жигжитова Л.М. Нові тенденції у викладанні іноземних мов в немовних вузах. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1165> (дата звернення: 21.05.2020).
4. Коновалов О.Ю. Internet і його вплив на розвиток закладів середньої, професійної та вищої освіти Америки і Європи. Київ : НМЦ ВО, 2002. С. 77–88.
5. Науменко У.В. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації. *Молодий вчений*. 2018. № 3.1.
6. Ставицька І.В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103> (дата звернення: 19.03.2014).
7. Стрельчук Л.І. Сучасні технології у викладанні англійської. Передовий педагогічний досвід. URL: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=81356> (дата звернення: 19.05.2020).
8. Чередніченко Г.А. Мультимедійні технології у процесі викладання дисципліни «іноземна мова» у вищих технічних навчальних закладах. Тернопіль, 2011.